

Cyngor Sir CEREDIGION

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu
DYDDIAD:	27.05.21
LLEOLIAD:	Siambr y Cyngor, Penmorfa.
TEITL:	Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32 (CySGA)
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Darparu gwybodaeth am y cynllun ac ystyried unrhyw faterion godwyd gan y Pwyllgor Iaith ac unrhyw newidiadau a wnaethpwyd.
RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	Bydd Llywodraeth Cymru am dderbyn copi o'r cynllun heb fod yn hwyrach na 31 Ionawr 2022 er mwyn ei gymeradwyo.

CEFNDIR:

Mae'r cynllun yn gynllun 10 mlynedd. Mae'n ddogfen statudol sy'n nodi'r gofyniad i osod targedau strategol uchelgeisiol gyda'r nod yn y pendraw o gyrraedd miliwn o siaradwyr erbyn 2050. Un targed allweddol yng Ngheredigion, ac a nodwyd gan Llywodraeth Cymru, yw'r disgwyliad bod 87% o ddisgyblion Blwyddyn 1 yn cael addysg cyfrwng Cymraeg erbyn 2032. Yn bresennol(2019) mae'r ganran yna yn 72.9%. Mae disgwyl i'r ddogfen adlewyrchu'r nod i gynyddu nifer y dysgwyr ysgol sy'n cael y cyfle i feithrin medrau Cymraeg yn yr ysgol a'r cyfle i ddefnyddio'r iaith yn eu bywydau bob dydd, a hynny'n sylweddol.

Cynllunir yn unol â 7 deilliant statudol er mwyn datblygu a chryfhau lle'r Gymraeg.

Deilliant 1: Mwy o blant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 2: Mwy o blant dosbarth derbyn/ pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 3: Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall

Deilliant 4: Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg

Deilliant 5: Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr ysgol

Deilliant 6: Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol ("ADY") (yn unol â'r dyletswyddau a bennir gan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)

Deilliant 7: Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

Y SEFYLLFA AR HYN O BRYD:

Yn bresennol mae'r awdurdod yn parhau i adrodd yn flynyddol i Lywodraeth Cymru ar gynllun 2017-20.

Oes Aseiad Effaith Integredig OES wedi ei gwblhau? Os na, esboniwch pam

Crynodeb: Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'. Ceir hefyd sail statudol i'r system ar gyfer cynllunio darpariaeth addysg cyfrwng Gymraeg. Mae dyletswydd ar Lywodraeth Cymru i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ac i weithio tuag at gyflawni'r nodau llesiant.

Hirdymor: Bydd CySGA 2022-32 Sir Ceredigion yn ddogfen fydd yn nodi'r camau i gyflawni'r nod o gynyddu nifer y siaradwyr Gymraeg erbyn 2032 o fewn y sir. Bydd targedau byr a hir dymor a chamau gweithredu pendant yn y byr a'r hir dymor wedi eu nodi dros y cyfnod o ddeg mlynedd.

Cydweithio: Bydd cydweithio rhwng partneriaid a rhan-ddeiliaid yn greiddiol i'r cynllun. Y cydweithio pennaf fydd rhwng swyddogion yr awdurdod a'r ysgolion a'u cyrff llywodraethol yn ogystal â rhieni drwy ymgynghoriadau lleol.

Cynnwys: Bydd rhan-ddeiliaid a phartneriaid yn cael eu cynnwys ar hyd y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Atal: Bydd y dulliau gweithredu fydd yn atal unrhyw broblemau allai godi neu waethygu drwy gyfnod y cynllun, wedi eu nodi ynddo.

Integreiddio: Yn ei hanfod mae'r cynnig am gefnogi dyhead Cyngor Sir Ceredigion i gryfhau sefyllfa'r Gymraeg drwy ei Strategaeth Iaith. Mae'r cynnig hefyd yn cefnogi Amcanion Strategol y Cyngor a Strategaeth Miliwn Siaradwyr 2050 Llywodraeth Cymru.

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL:

ARGYMHELLION:

Bod craffu yn argymhell bod y Cabinet yn cymeradwyo'r cynllun.

RHESWM DROS YR ARGYMHELLION:

Cymeradwyo'r cynllun er mwyn symud i'r cam nesaf o'r drefn ddemocrataidd er ystyried ymgynghoriad cyhoeddus o wyth wythnos ym mis Medi 2021.

Enw Cyswllt:	Meinir Ebbsworth
Swydd:	Prif Swyddog Addysg – Swyddog Arweiniol Corfforaethol Ysgolion a Diwylliant
Dyddiad yr Adroddiad:	27.05.21
Acronymau:	<p>CySGA – Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg CM – Cylch Meithrin MM – Mudiad Meithrin BCC – Blynyddoedd Cynnar Cymru CC – Cyfrwng Cymraeg LIC – Llywodraeth Cymru ALI – Awdurdod Lleol CA2 – Cyfnod Allweddol 2 (CA3/CA4/CA5) CS – Cyfnod Sylfaen CPCP – Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth CYBLD – Cyfrifiad Ysgolion Blynyddol ar lefel Disgyblion (PLASC) TGAU – Tystysgrif Cyffredinol Addysg Uwchradd AAA – Anghenion Addysg Arbennig ADY – Anghenion Dysgu Ychwanegol CAAA – Cydlynnydd Anghenion Addysg Arbennig SRC – Specialist Resource Centre CD – Cymhorthydd Dysgu DECLO – Designated Education Clinical Lead Officer</p>